NORAKSTS

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420505811
AA43-2563-15/5

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2015.gada 19.oktobrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs V.Poķis,
tiesneses M.Osmane un A.Šteinberga,

piedaloties pieteicēja /pers. A/ pārstāvim /pers. S/ , atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei Jūlijai Grigorjevai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2011.gada 5.aprīļa lēmuma Nr.22.4.7/24199 atcelšanu, sakarā ar Valsts ieņēmumu dienesta un /pers. A/ apelācijas sūdzībām par Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 14.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – Dienests vai atbildētājs) Nodokļu kontroles pārvaldes Fizisko personu pirmā audita daļa no 2010.gada 14.septembra līdz 2010.gada 8.decembrim veica pieteicējam /pers. A/ iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk – IIN) un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (turpmāk – VSAOI) auditu par 2007. un 2008.gadu.

Ar Dienesta Nodokļu kontroles pārvaldes Fizisko personu pirmās audita daļas galvenās nodokļu inspektores 2010.gada 8.decembra lēmumu Nr.23.11/1570 (turpmāk – Sākotnējais lēmums) pieteicējam papildus nomaksai budžetā aprēķināts IIN Ls 16 462,69, soda nauda Ls 8231,35 un nokavējuma nauda Ls 4344,97.

Izskatījusi pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, Dienesta ģenerāldirektore ar 2011.gada 5.aprīļa lēmumu Nr.22.4.7/24199 (turpmāk – Lēmums) Sākotnējo lēmumu atstāja negrozītu.

[2] 2011.gada 9.maijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 14.marta spriedumu pieteicēja pieteikums daļēji apmierināts, atceļot ar tā pieņemšanas dienu Lēmumu daļā par pieteicējam papildus nomaksai budžetā noteikto soda naudu. Pārējā daļā pieteikums noraidīts.

Par Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 14.marta spriedumu Dienests un pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzības.

[4] Administratīvā apgabaltiesa ar 2014.gada 3.aprīļa spriedumu noraidīja pieteicēja pieteikumu par Lēmuma atcelšanu.

[5] Izskatījis pieteicēja kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Augstākā tiesa) ar 2015.gada 14.maija spriedumu atcēla Administratīvās apgabaltiesas 2014.gada 3.aprīļa spriedumu un nosūtīja lietu jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

[6] Tiesas sēdē pieteicējs uzturēja pieteikumu saskaņā ar tajā norādīto argumentāciju. Papildus tika norādīts, ka pieteicējs veica investēšanu nekustamajos īpašumos, nevis nodarbojās ar saimniecisko darbību. Atbildētāja pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā norādīto argumentāciju.

Motīvu daļa

[7] Uzklausījusi administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja pieteikums nav pamatots.

[8] Lietā pastāv strīds par likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 19.punkta „b" un „c" apakšpunkta (ievērojot Pārejas noteikumu 37.punktā noteikto) un 11.panta 1.[1]daļas piemērošanu, proti, vai pieteicēja 2008.gadā veiktie darījumi (11 nekustamo īpašumu, augoša meža un kokmateriālu pārdošana) ir apliekami ar IIN kā no saimnieciskās darbības gūti ienākumi.

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) tiesa 2011.gada 13.decembra lēmumā par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr.2011-15-01, analizējot likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 19.punktā noteiktā jēdziena „savs īpašums" saturu, norādīja, ka likumdevēja mērķis bijis nošķirt tādu tiesisko situāciju, kad persona atsavina savu nekustamo īpašumu, no situācijas, kad persona iegādājas nekustamos īpašumus ar nolūku vēlāk tos atsavināt un gūt peļņu. Normā ietvertā regulējuma rašanās apstākļi liecina par to, ka tajā paredzētais atbrīvojums no nodokļa maksāšanas pienākuma neattiecas uz gadījumiem, kad persona pārdod vairākus nekustamos īpašumus un ar to sistemātiski nodarbojas peļņas gūšanas nolūkā. Satversmes tiesa atzinusi, ka, piemērojot minēto normu attiecībā uz nekustamo īpašumu pārdošanu, ir nošķirama tāda nekustamā īpašuma pārdošana, kas veikta saimnieciskās darbības ietvaros, un par saimnieciskās darbības konstatēšanas kritērijiem pieņemama veikto darījumu ekonomiskā būtība, regularitāte un apjoms (*sk. Satversmes tiesas 2011.gada 13.decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr.2011-15-01 secinājumu daļu*).

[9] Pieteicējs 2007.gadā ir guvis ienākumus no augoša meža un kokmateriālu atsavināšanas Ls 6822 apmērā, savukārt 2008.gadā Ls 11 625 apmērā.

Tāpat apgabaltiesa konstatē, ka 2008.gadā pieteicējs pārdevis turpmāk minētos 11 īpašumus: 1) zeme „/Nosaukums A/", Staiceles pagasts 21,8 ha platībā; 2) zeme „/Nosaukums B/", Staiceles pagasts 21,4 ha platībā; 3) zeme „/Nosaukums C/", Staiceles pagasts 6,32 ha platībā; 4) zeme „/Nosaukums D/", Staiceles pagasts 21,4 ha platībā; 5) zeme „/Nosaukums E/", Staiceles pagasts 20,2 ha platībā; 6) zeme „/Nosaukums F/", Alojas pagasts 21,1 ha platībā; 7) zeme „/Nosaukums G/", Staiceles pagasts 36,7 ha platībā; 8) zeme „/Nosaukums H/", Staiceles pagasts 14,22 ha platībā; 9) zeme „/Nosaukums I/", Staiceles pagasts 6,63 ha platībā; 10) zeme „/Nosaukums J/", Staiceles pagasts 2,75 ha platībā; 11) zeme „/Nosaukums K/", Braslavas pagasts 9,3 ha platībā. Savukārt iegādājās 3 īpašumus.

[10] Apgabaltiesa konstatē, ka laika posmā no 1999.gada līdz 2003.gadam pieteicējs Dienestā ir deklarējis saimnieciskajā darbībā gūtos ienākumus par 1999.gadu Ls 1002,75, par 2001.gadu Ls 1184, par 2002.gadu Ls 1195,31, par 2003.gadu Ls 3574,52 apmērā.

No Dienesta paskaidrojumiem *(lietas 3.sējuma 2.tabulā)* un Dienesta datu bāzes izdrukā norādītā *(lietas 3.sējuma 131-139.lapa)* konstatējams, ka 2002.gadā pieteicējs ir saņēmis ciršanas atļaujas 19,6 ha meža izciršanai, faktiskais izcirstais apjoms 3554 m^3; 2004.gadā pieteicējs ir izņēmis atļaujas meža izciršanai 25,70 ha platībā, faktiski izcirstais apjoms ir 3862 m^3; 2005.gadā ir saņemtas ciršanas atļaujas 34,30 ha platību izciršanai, faktiski izcirstais apjoms ir 969 m^3; 2007.gadā ir saņemtas ciršanas atļaujas 13,20 ha platību izciršanai, faktiski izcirstais apjoms ir 1191 m^3.

Tāpat no Dienesta sniegtās informācijas konstatējams, ka pieteicējs 2006.gadā ir pārdevis cirsmas uzņēmumiem SIA „/Nosaukums/", SIA „/Nosaukums 2/", SIA „/Nosaukums 3/", SIA „/Nosaukums 4/", SIA „/Nosaukums 5/", gūstot ienākumus Ls 8892,78 apmērā.

[11] Apgabaltiesas vērtējumā iepriekš minētā informācija norāda, ka pieteicējs laika posmā no 2001.gada līdz 2007.gadam regulāri veica ar meža (cirsmu) izstrādi un/vai pārdošanu saistītas darbības (cirsmu pārdošana, kokmateriālu pārdošana, augoša meža pārdošana u.c.). Turklāt apjomi ir nozīmīgi. Arī auditējamā perioda ietvaros darījumu skaits liecina par sistemātiskumu (5 darījumi 10 mēnešu periodā). Tāpat darījumu apjoms norāda, ka veiktās darbības atbilst saimnieciskās darbības apjomam, proti, ieņēmumi par 5 darījumiem audita ietvaros ir Ls 24 357.

Līdz ar to apgabaltiesa secina, ka VID pamatoti ir atzinis, ka pieteicēja 2007.gadā veiktie četri darījumi par kokmateriālu un augoša meža pārdošanu, kā arī 2008.gada 15.janvārī veiktais darījums par cirsmas pārdošanu ir veikti saimnieciskās darbības ietvaros.

[12] Apgabaltiesas vērtējumā pieteicēja saimnieciskā darbība ar mežu izstrādi laika posmā no 2001.gada līdz 2007.gadam (ieskaitot) liecina arī par to, ka īpašumu iegāde ir saistīta ar veikto saimniecisko darbību.

Pieteicējam mežsaimnieciskās darbības nodrošināšanai (cirsmu pārdošanai, kokmateriālu ieguvei utt.) ir nepieciešams iegādāties īpašumus, kuros būtu izcērtams mežs (vai perspektīvā izcērtams mežs). Līdz ar to īpašumu iegāde iekļaujas iepriekš norādītajā saimnieciskajā darbībā.

No 2001.gada līdz 2006.gadam pieteicējs ir iegādājies 23 īpašumus. Pieci īpašumi ir pārdoti pirms auditējamā perioda (2002.gadā pārdots viens īpašums; 2003.gadā - viens īpašums; 2004.gadā - divi īpašumi; 2005.gadā - viens īpašums). Ieguldītais darba apjoms un līdzekļu daudzums, kas nepieciešams iepriekš minēto īpašumu iegādei, pats par sevi norāda, ka darbībai ir saimnieciska rakstura pazīmes.

Papildus apgabaltiesa norāda, ka pieteicējam ilgstošā laika periodā faktiski neuzrādās citi nozīmīgi ienākumi, kas gūti ārpus iepriekš minētās mežsaimnieciska rakstura saimnieciskās darbības. Tā pieteicēja ienākumi no darba algas 2004.gadā ir

Ls 703,47; 2005.gadā ir Ls 762,72; 2006.gadā ir Ls 719,99; 2007.gadā ir Ls 820,98. Salīdzinot ienākumus no darba algas ar ienākumiem, kas tiek gūti mežsaimnieciskās darbības ietvaros, var konstatēt, ka pieteicēja galvenais ienākumu gūšanas avots ir tieši mežsaimnieciskā darbība. Šādā aspektā nav pamata runāt par „vaļasprieku" (kā to norāda pieteicējs), bet gan par mērķtiecīgu darbību, kuras mērķis ir nodrošināt ienākumus ilgstošā laika posmā. Šāda darbība objektīvi atbilst saimnieciskās darbības kritērijiem.

[13] Apgabaltiesas vērtējumā iepriekš minētais norāda, ka pieteicēja 2008.gadā veiktie 11 nekustamo īpašumu pārdošanas darījumi ir atzīstami par tādiem, kas veikti saimnieciskās darbības ietvaros. Pārdotie īpašumi tika iegādāti ar mērķi tos izmantot saimnieciskās darbības ietvaros, izstrādājot mežus. Līdz ar to arī īpašumu vēlāka pārdošana ir atzīstama par saimniecisko darbību. Apgabaltiesas vērtējumā situācija no ekonomiskā viedokļa ir līdzvērtīga situācijai, kad uzņēmums, kas nodarbojās ar mežsaimniecību, pārdod daļu no saviem īpašumiem, kas izmantoti saimnieciskās darbības ietvaros.

[14] Apgabaltiesa atzīst, ka Dienests pamatoti ir piemērojis likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 31.^{3}panta pirmo daļu un likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta trešo daļu, 29.panta otro daļu, līdz ar to Lēmums ir tiesisks un pamatots arī daļā, ar kuru pieteicējam noteikts pienākums samaksāt soda naudu 11 712,16 *euro* (Ls 8231,35) un nokavējuma naudu 6182,34 *euro* (Ls 4344,97).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/ pieteikumu.

Spriedumu viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs	*(paraksts)*	V.Poķis
Tiesneses	*(paraksts)*	M.Osmane
	(paraksts)	A.Šteinberga

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnesis V.Poķis
Rīgā 2015.gada 19.oktobrī